

Barnet i virkelighedens verden

Dagsorden:

- ▶ Barnet i en større sammenhæng
- ▶ Barnet i familien
- ▶ Noget om tid
- ▶ Opmærksomhed på sociale vilkår
- ▶ Lidt om leg
- ▶ Det digitale liv
- ▶ Kort om kroppen
- ▶ Kirke og tro
- ▶ En overvejelse og en bøn

Barnet i en større sammenhæng

Hvad er et barn?

Definitionen i Danmarks Statistik:

“...personer der aldrig har været gift eller i registreret partnerskab, der ikke har børn og ikke indgår i et par. Aldersgrænsen for børn er 18, dog 25 for hjemmeboende børn. En person er hjemmeboende, hvis vedkommende bor på samme adresse som mindst én af forældrene.”

Er et barn ”bare” det barn, der står foran dig?

Selvfølgelig ikke – barnet påvirkes af livet omkring det, samfundet, familien, vennerne og indgår dermed i en større sammenhæng. Det er vi nødt til at være opmærksomme på

- Dels for at forstå barnet og vide, hvem det er
- Dels fordi vi skal undgå at romantiserer børn og tro, alt er godt
- Dels fordi vi skal kunne tale med børn om deres virkelighed, hvis troen og livet med Gud skal have relevans i deres virkelighed
- Dels fordi vores fællesskaber skal kunne imødekomme og støtte op om børn på relevante måder

Som samfund har vi en tendens til at fokusere på individet. Men vi er mere end individer – også som børn.

Så hvad påvirker og former ”vores” børn – hvilke sammenhænge indgår de i?
(brainstorm – brug grafik)

Den nære familie – den udvidede

Venner

Institutioner (vuggestue, børnehave, skole, SFO, Klub)

Fritidsinteresser

Samfundet

Teknologisk udvikling

Klimaet, Trump/Ukraine, corona

Børns åndelighed og tro 2025

Uanset hvordan vi vender og drejer det, er børn en af de mest udsatte grupper i vores samfund, fordi de ikke selv har ret meget selvbestemmelse og fordi deres stemme sjældent bliver hørt direkte. Samtidig er de dem, der har mest brug for opmærksomhed, omsorg, sund mad etc.

Familie

Den første sammenhæng børn fødes ind i er familien
I Danmark findes 37 familieforme ifølge Danmarks Statistik.

76,% af forældrepar i Danmark er gift, og dog bor 1/3 del af alle danske børn i familier med skilsmisse.

Hvilket betyder, at børn vokser op med sorg, savn, potentiel konflikt – men også indblik i andre flere at leve på, flere voksne osv. Samtidig bør det få os til at tænke på, hvordan vi fremstiller et hjem – er der kun ét dukkehus eller to i børnehaven? Hvordan taler vi om familie, far og mor i børnekirken eller børneklubben? Hvordan portrætterer gør vi det muligt for børn at spejle sig i?

(det svære ved at balancere mellem idealet og virkeligheden)

Danske børn passes meget -fordi begge forældre arbejder meget. Det er et politisk ønske og det er noget, der presser danske børnefamilier.

Noget om tid

Danske børn bliver passet i daginstitutioner fra de er 1 år gamle

Forældre er de vigtigste i deres liv

Tid – forældre har travlt (citat fra Det gode liv ifølge børnene)

Viftrup's undersøgelse om børn, der læste den barmhjertige samaritaner med hende. Børnenes forklaring på, at præsten og levitten ikke stoppede op for at hjælpe var, at de havde for travlt. Måske fordi de lever i en hverdag, hvor tid ofte er i fokus? Hvor man må stoppe med eller lade være med at gøre ting, fordi man ikke har tid?

Og selvom børnene ikke synes, det var i orden, at tid var grunden til, at de ikke standsede den, de selv tog fat i.

Begrebet ”kalenderbørn” – at børns liv er styrede af en kalender, af tid – oftest af mor. Forældre er ”gate keepers” for deres børn, der ikke selv arrangerer legeaftaler eller transporterer sig til sport.

(I middelklassen i hvert fald)

Sociale vilkår

Børns åndelighed og tro 2025

For der er forskel på i hvilke samfundslag børn vokser op.
(Har vi i kirkerne tendens til at fokuserer på middelklassen?)

Fattigdom i Danmark handler (ikke kun) om mad og husleje (selvom de sidste års udvikling har understreget, at det gør det også) men i høj grad om at kunne være med til fritidsaktiviteter, have smart phone, tage på ferie osv.

Lidt om leg

For di tid og måden vi lever på er ændret, er børns muligheder for leg også ændret. Børn leger ikke så længe mere, som de har gjort – pga tidspres, smartphones, at de bliver ældre hurtigere MEN:

”Børn leger for sjov, for alvor, i glimt og i mange timer i løbet af dagen i dagtilbuddet. Leg er livsvigtigt for børn. I legen opdager, bearbejder og udforsker de deres omverden og sig selv. Børns leg er på samme tid en kilde til begejstring og glæde, men også til frustration og fortvivelse. Det går legen helt central for børns trivsel, læring, udvikling og dannelse. Leg er en grundlæggende rettighed, der er skrevet ind i FN’s børnekonvention.”

(Kort om leg – børne- og undervisningsministeriet,
[https://emu.dk/sites/default/files/2021-04/Kort om leg haefte.pdf](https://emu.dk/sites/default/files/2021-04/Kort_om_leg_haefte.pdf))

Det er gennem leg skaber mening med verden.

Det er i leg, de øver sig – også på komplekse emner som retfærdighed, krig, fred, forhandling, sygdom, sundhed, fællesskab og at tage aktiv del i livet.

”We don’t play with guns here”

Drengene, der blev standset i deres leg med pistolen og ligesom aldrig kom længere -indtil de fik lov at gøre legen færdig, og pistolen så blev til det, der kunne gøre den anden rask – og legen kunne udvikle sig til noget helt tredje.

Giver vi plads til leg i kirken? Leg børnene i mellem, hvor de kan blive venner og skabe relationer med andre børn – og voksne?

Det digitale liv

Det digitale liv for børn er vi nødt til at forholde os aktivt til.

Vi skal holde balancen mellem teknologisk determinisme /instrumentalisme (det er teknologien alene, der driver den positive udvikling frem – vi har ikke andre valg end at følge viljeløst med) og at romantisere udviklingen og blive ligeglade med vores børns liv på nettet.

(Jeg tror, vores børn kommer til at se på vores måde at håndtere deres digitale liv, på samme måde som min generation ser på vores forældres forhold til sikkerhedsseler, alkohol og tobak. For mit vedkommende er der i hvert fald sket stor udvikling fra barn ét til barn to.)

Børns åndelighed og tro 2025

Danske børn og unge er blandt de yngste i Europa, der får smartphones og blandt dem, der bruger internettet mest.

Danmark har og har haft en udbredt digitaliserings strategi – dvs. det er ikke alene drevet af forældre eller børns behov!!

For børn og unge er det vigtigt at være tiltideværende – dvs. vi er sammen på tværs af steder, men i samme tid.

Det er vigtigt at være ”på” og svare, når vennerne skriver eller spiller.

Vi kan være sammen på andre måder, end vi ældre tæller for vigtige.

Krop

Kroppen bliver i større grad noget, som skal se ud end en del af dig, der skal kunne fungere og føles.

Det er IKKE kun piger, der lider under kropsidealer – også drenge skal være ”butch” og leve op til bestemte idealer.

Tro og kirke

Tro er ikke en naturlig del af de fleste danske børns og unges liv

Efterskoleelever:

- ▶ kun 4,4% snakker ofte med deres forældre/familie om tro og religion
- ▶ kun 1,5% oplever at snakke med andre elever eller lærere om tro og religion

”At troen kun i mindre grad er blevet udviklet gennem dialog og samtale, betyder at relevansen for de unge ikke er så åbenlys” CUR – hvis jeg skulle snakke med en præst

En overvejelse:

Er arbejdet med børn og unge som mission til en anden kultur?
(Samtale)

En bøn af Thomas Baldur:

Far i himmelen,
du sætter norm og standard for enhver forælder og børne-medarbejder;
du sætter norm og standard for,
hvordan børn skal varetages med kærlighed og omsorg.
Så stor kærlighed har du vist mig, at jeg må kaldes dit barn,
og jeg er det!
Far,
jeg bevæges dybt af,
hvad nyhederne dagligt konfronterer mig med.
Jeg bevæges dybt af, at så mange børn lider;
børn misbruges seksuelt;
børn udvises til lande, de ikke kender;

børn vokser op i krigsramte områder;
børn sælges til slaveri for, at varerne i mit supermarked kan være så billige som muligt;
børn sulter.

Når de i stedet burde lege. Lære at læse og regne. Leve i tryghed.

Spise og drikke af de rigelige ressourcer,
du har velsignet denne klode med - men som fordeles så ulige,
fordi voksne menneskers syge drømme
om magt og rigdom får lov at veje tungest.

Indtil videre.

Far,

dit er riget og magten. Min er afmagten.

Afmagten over børn,

der rives ud af tryghed og forvises til utryghed.

Afmagten over børn, der udsættes for vold og misbrug.

Afmagten over, i hvor stort omfang synd

-magtbegær, magtmisbrug, grådighed og hensynsløshed
fører til sorg, smerte og elendighed for så mange.

Kilder:

Det gode liv ifølge børnene (<https://taenketanken.mm.dk/wp-content/uploads/2021/09/Det-gode-boerneliv-ifoelge-boernene.pdf>)
(forkortet her: <https://taenketanken.mm.dk/wp-content/uploads/2022/03/Kort-og-godt-om-Det-gode-boerneliv-ifoelge-boernene.pdf>)

Gaard, A., Bugge, N. P. & S. Østergaard (2021): *"Der sker hele tiden noget. Det gør der bare..." En undersøgelse med fokus på Generation Alpha: fritid, forældre og fællesskab*. 1. udgave, 1. oplag, Center for Ungdomsstudier. Frederiksberg: Ungdomsanalyse

Benn, Christina Lissa: Haugegaard, Simon, Lindeskov, Ditte Marie & Østergaard, Søren (2018): *Gutter, vi skal altså holde sammen, ellers bliver vi nakket! perspektiver på tweens, trivsel og fællesskaber*, *Ungdomsanalyser.nu*, Frederiksberg

Børne- og undervisningsministeriet og Pædagogisk Evaluerings Institut: Kort om leg (https://emu.dk/sites/default/files/2021-04/Kort_om_leg_haefte.pdf)